

tempo ne~a estas tre malbongusta Z; ~atempe Z (Vd VOKI, TEMPO). ~e. 1 Konforme al la vero aŭ taŭgeco : ~e difini vorton; la ~e nomita rimo estas la samsoneco de du akcentitaj vokaloj k de ĉiuj fonetikaj sekvantaj elementoj; por ~e vidi k juste juĝi Z; tio ne estas malfamo, por ~e diri. 2 Tute precize : ~e antaŭ monato li mortis; ~e pro tio mi ne volas respondi; li sidigis ~e antaŭ mi; ~e en la sama lago ili alvenis; li estas ~e la sama homo, kiun mi renkontis. ~ajo. Io konforma al la vero

aŭ al sia celo : fari la ~aĵon en ~a tempo; mia buŝo parolos ~aĵon Z. ~igl. Fari ion aŭ iun ~a : ~igi la horloĝon, la kravatton Z (~e aranĝi); ne penu ~igi blasfemanton, penu ~igi saĝulon Z; drinkinte li povos forgesi la leĝojn k li mal~igos la juĝon de la prematoj Z (Kp ORDIGI, REGULIGI). Al~igl. Alkonformigi (Kp AKOMODI, ADAPTI, KONVENIGI, AKORDIGI). (Re)~igl. Fari ~a per korekto : re~igi eraron, sciigon (Kp REBONIGI, RIPARI).

H

* **Ha.** Interjekcio esprimanta surprizon, doloron aŭ, ĝenerale, ian emociion : *ha! kia originalulo vi estas! ha, fine vi alvenas!*

* **Hajlo.** Glaciiginta, grajnforme dense falanta pluvo : (f) ~o da kugloj Z. ~1 (ntr). 1 Fali (p.p. ~o). 2 (f) Fali dense kiel ~o. ~ero Z. ~ograjno. ~eto, ~neĝo. Maldikgrajna ~o, malmola k maldiafana. Kp PRUĜO.

* **Haki** (tr). 1 Frapi por tranĉi per batoj de diversformaj pezaĵoj iloj : ~i arbon, bovokorpon; de~i (faligi ~ante) kverkon; ~i per glavo B; ~i pajlon, viandon (distranĉi en pecetojn). 2 Maldelicate tranĉi kvazaŭ per batado de ~ilo : el~i sian vojon tra arbaro; vojo tra~ita en ŝtonegoj; ĉirkaŭ~i (malkrudigi, prepare formi) statuon; (f) : ~ila voĉo, prononco, parolo (spasme interrompita, ne interligita); li diris per glacie malvarma, akre ~ata tono Z; ~ila stilo (tro mallongfrazo, sen sufiĉa interligiteco); ~maniere paroli. 3 Difekti aŭ detrui kvazaŭ per batado de ~ilo : la hajlo ~is la rikoltojn, la grenojn; (f) troa laboro sub~is lian ŝarton. ~o. ~ilbato : unu ~o kverkon ne faligas Z; ~o post ~o estas la plej efika atako Z (atingi celon per ripetitaj penoj k provoj). ~ado. Ago ~i : ~ado de ligno donas lignerojn Z (oni devas akcepti sen surprizo la konsekvencojn de siaj agoj). ~ilo. 1 Instrumento por tranĉi, konsistanta el larĝa, dika, peza klingo kun mallonga tenilo : ~ilo de arb~isto, ĉarpentisto; ~ileto de hejlisto, de lignoŝufaristo; ~ilo estas tranĉa, sed

ne cedas la branĉo Z (malgraŭ liaj penoj li ne sukcesas venki la baron). 2 Diversforma fraptranĉa instrumento por distranĉi en pecetojn : ~ilo por pajlo, viando. Arbo~isto. Metiisto, kiu faligas arbojn.

* **Halo.** 1 Malfermita tegmentita vendejo : vin~o, drap~o; (analogie) ~o de stacidomo. 2 Ĉambrego : fest~o, honor~o; granda ~o de hotelo. Kp SALONO, SOLENEJO, AŬLO.

* **Haladzo.** Malbonodora, pli malpli venena gaso eliganta el korpo aŭ objekto; miasmo : mortiga, naŭza, sufoka ~o; marĉa, ŝtrata ~o; ~o de forno, fumo, sulfura bano, militaj gasoj; memmortigo per ~o B; la venintoj eksentis la ~on de la samovaro B. ~1 (ntr). Eligi ~on (Kp ELSPIRI, ŜVITI). ~a. Malbonodora, naŭza, putra : ~aj vaporoj de sulfuro; malluma ~a kajujo B; venenaj muŝoj putrigas k ~igas la oleon de parfumisto Z.

Halebardo. Longa pinta lanco kun fera ekstremaĵo, simila al hakilo.

haleluja Z. Hebrea vorto, signifanta « laŭdu Dion », uzata interjekcie ĉe la fino de kelkaj religiaj kantoj.

haloo. 1 ☛ Luma cirklo, ringo, kiu ĉirkaŭas ofte astrojn : suna, luna ~o. 2 ☛ Luma difuzo, kiu ĉirkaŭas la fotografin figuron de brilanta punkto ricevita sur impresbla plako. Kontraŭ~ilo. Sirmilo kontraŭ la ~o.

halogeno ☞. Ĝenerala nomo donata al kloro, bromo, jodo k fluoro (= salformanto, salnaskanto).